

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 140 Lei

Pe jum. an . . . 70 Lei

Pe trei luni . . . 40 Lei

Un exemplar 1— Leu.

TELEFON P. ORAȘ ȘI

URBAN No 750

ROMÂNUL

REDACȚIA ȘI

ADMINISTRAȚIA

Str. Românilor 15.

Inscripțiile se primesc

la administrație și se la-

cează contra tariful.

MANUSCRIPTELE

NU SE ÎNAPŢIAZĂ.

In chestia problemei interne.

Într-o serie de articole intitulate „Problema internă”, arătăm zilele trecute părerile noastre relativ la actuala situație politică, cum și la modalitatea ce ar trebui găsită, din punctul de vedere al conducerii, pentru a se avea cât mai bine și mai trainic în vedere nevoile reale ale țării.

Arătăm cu acel prilej mai multe lucruri de o realitate de netăgăduit și anume: guvernul nu este destul de tare și de influent pentru a putea să guverneze în actualele condiții; guvernul este împiedecat să lucreze, chiar și în limitele puterilor sale de către opoziție nemulțumită cu activitatea de până astăzi, a cabinetului actual; guvernul, nu poate nici să cadă, de oare ce nu are cine să-i ia locul, nici să lucreze, de oare ce este împiedecat de opoziție; guvernul, în fine, rămâne la putere, fără a fi însă capabil de or ce fel de activitate și aceasta pentru faptul că încercările și sforțările opoziției federatiste sunt anihilate de sforțările liberale și contrar.”

Concluzia articolelor noastre era că o asemenea situație or cât ar fi fost apreciată de amatorii de lucruri rare nu putea să fie decât periculoasă pentru țară, din cauza lipsei totale de inițiativă și conducere.

Leacul nu putea fi altul decât acela de a se găsi de urgență o modalitate nouă de guvernare și anume aceea de a se reuni sub formă de colaborare elementele cele mai influente și mai autorizate să înlăture o criză de conducere ce poate să se înfățișeze în scurt timp și cu urmări incalculabile.

Modalitatea ce o prezentăm noi în afară de raporturile aparente dintre organizațiile politice era o colaborare a liberalilor cu partidul național român, susținută tot de-o dată, colaborarea în chestiune, de elementele profund naționaliste ale Basarabiei și Bucovinei.

Aplicabilă în teorie și ca înțeles politic modalitatea aceasta, am convenit încă de atunci, era greu de realizat din cauza raporturilor, mai mult aparent hostile dintre partidele în joc.

Împrejurările politice în veșnica lor fluctuație au dus astăzi la o situație, ce merită să fie examinată deși nu este fixată încă în deajuns.

Se știe că toate încercările de colaborare ale guvernului cu opoziția au dat cu desăvârșire greș.

Alegerile parțiale, cu un rezultat favorabil pentru liberali, a condus la o subită apropiere între opoziție și averescani pentru a se face față inamicului comun.

După aceea s'a discutat posibilitatea unei colaborări a guvernului cu opoziția fără partidul național român, ce urma să aibă o acțiune izolată.

Astăzi se reia din nou tema colaborării,

guvernul pledează prin oficiul său în favoarea apropierei determinate de ideea democratică și insistă asupra identității de conștiință și convingere dintre averescani și țărăniști.

În consecință, dorința guvernului, actualmente este aceasta: colaborare cu opoziția și dacă lucrul nu este cu puțință atunci colaborare cu partidul țărănist.

În fața acestor posibilități și dibuiri se ridică însă o veche deosebire de vederi, dublată pe timpuri de o evidentă animozitate între d. Averescu și N. Iorga, care nu crede azi în oportunitatea colaborării dintre guvern și opoziție, de oare ce guvernul și partidul poporului nu au serioase mijloace de a guvernare.

Pe toată linia deci nesiguranță, ezitări, îndoială și o confuzie de procedee și de atitudini ce complică foarte mult gravitatea situației pe care, ne vom permite să o examinăm, sub noua sa formă, într'un articol viitor.

Darul Aradului

cu ocazia căsătoriei A. S. R. Princesesa Elisabeta.

Suntem informați că întreaga populație din județul și orașul Arad se grăbește să răspundă la inițiativa dlui prefect al orașului și județului, semnând pe listele, ce s'au distribuit.

Întreaga populație fără deosebire de naționalitate și confesiune, bogați și săraci, caută să dea dovadă de dragostea și devotamentul lor adânc față de A. S. R. Princesesa Elisabeta și de Dinastie, contribuind pentru cumpărarea darului, ce va fi oferit, cu ocazia căsătoriei A. S. Regale, de orașul și județul Arad.

Ziarul „Românul” pentru a da ocazie tuturor cetățenilor săi să contribuie la actul manifestării dragostei și respectului lor față de A. S. R. Princesesa Elisabeta, aduce la cunoștință că deschide în coloanțele sale o rubrică, în care se vor publica numele acelor, cari vor depune la Administrația ziarului sume pentru darul Aradului.

Cu ocazia intrării ce a avut loc ieri la amezul la prefectura orașului, Doamnele din Arad au delegat în comisia ce va prezenta darul Aradului cu ocazia căsătoriei A. S. R. Princesesa Elisabeta, pe dna dr. Robu.

Din partea județului urmează a se delega în această comisie, o doamnă din județ, în zilele cele mai apropiate.

Comisia va fi condusă de d. prefect al orașului și județului d. Radu Panca.

Conducerea orașului și județului a convenit de acord cu reprezentanții societății din județ și oraș să se ofere ca dar A. S. R. Princesei Elisabeta, cu ocazia căsătoriei Sale, o trăsură, lucrată special în acest scop, cu doi cai.

Caii se vor cumpăra din contribuțiile populației orașului, iar trăsura și harnașamentul din contribuțiile populației din județ.

Asociațiunea arădană pentru cultura poporului român

La începutul lunii Iulie, anul trecut, intelectualii din Arad, au luat hotărârea, în urma inițiativei dlui Vasile Goldiș, să reînvieze „Asociațiunea arădană pentru cultura poporului român”.

S'a hotărât, ca scopul asociațiunii să rămână și pe viitor același, pe care l'a servit atât de rodnic în timpul opresiunii noastre, cu adaosul, că față de noile împrejurări, vechea asociație culturală să devină și organul de armonizare al tuturor intereselor diferențiate în sânul națiunii române, și un cheag al organizațiunilor sociale a românilor din orașul și județul Aradului, — conducătoarea tuturor acțiunilor umanitare și de binefacere și peste tot centrul de pulsație al vieții românești de aici.

În vederea acestor scopuri a fost reînființată Asociațiunea arădană pentru cultura poporului român.

Ne achem de o plăcută datorie, când facem o reprivire scurtă asupra activității dezvoltată de Asociațiune, în cursul celor opt luni ce au trecut dela reluarea activității sale, pentru că această activitate a dat roade foarte frumoase.

Potrivit noilor împrejurări, Asociațiunea arădană a crezut necesar, să-și lărgască terenul de activitate și pe lângă chestiile culturale să se îngereze și de nevoile economice ale românilor.

Conform noului program de activitate culturală-economică, Asociația a pornit, prin ziarul „Românul”, o vie mișcare pentru întemeierea de cooperative sătești și bănci populare, atât în județ cât și în orașul Arad.

Am arătat într'o serie de articole înbucurătoarele rezultate la care a ajuns Asociațiunea arădană în acest domeniu al activității sale.

Județul Aradului, se poate mândri azi în Ardeal, că a fost primul, care a înțeles importanța mișcării cooperative și că în din miza numărului cooperativelor înființate precum și în privința bune și rodnicei funcționări a acestora, are azi un rol conducător față de ori care dintre județele ardelenne sau bănățene.

Facem aceste constatări, spre satisfacția inițiatorilor mișcării cooperative și spre lauda preoților și învățătorilor din acest județ, cari au dat tot sprijinul la înființarea acestei noi organizații economice.

Prin munca ce au depus preoții și învățătorii județului Arad, întru desăvârșirea programului economic al Asociațiunii arădane, a făcut dovada, că ei sunt înt'adevăr oameni culti și luminați și donitori de binele poporului.

Așfel cum au lucrat acești luminați ai poporului nostru dela sate, au dovedit încă odată, că își dau seamă de onoarea ce revine acelor, cari luptă pentru fericirea patriei și pentru ideea, în primul rând, a ridicării economice a poporului român.

Membrii „Asociațiunii arădane pentru cultura poporului român” nu au abandonat nici partea cealaltă a programului: activitatea culturală. Corpul didactic profesional din Arad și cel învățătoresc din județ, au organizat o lungă serie de conferințe și sezoanelor, culturale, atât în Arad, cât și în comunele din județ, făcând prețioase servicii cauzei național-culturale.

Activitatea corpului didactic, pe acest teren a lăsat urme nesterse.

Poporul care a ascultat glasul înțelept al profesorilor și învățătorilor veniți cu drag în mijlocul lui, așteaptă cu nerăbdare să-și revadă iarăși la el acasă.

Am făcut acest rezumat scurt al activității membrilor Asociațiunii arădane,

pentru ca să putem constata, că rezultatele obținute au întrecut chiar așteptările noastre.

Grație stăruinței și priceperii, cu care s'a lucrat, s'a ajuns, ca poporul nostru să înțeleagă, că cooperația este azi forma cea mai nimerită a organizării economice, și că la granița aceasta apuseană este o obligație de înalt patriotism să știm ca să uzăm de ea.

Buna înțelegere ce există, între membrii corpului nostru didactic, a determinat pe de altă parte o mișcare sufletească inteligentă și organizată, capabilă de mari progrese și promițătoare de rezultate rodnice și binefăcătoare.

Suntem siguri, că aceia, cărora le revine meritul acestei rezultate importante pentru bunăstarea economică și pentru progresul cultural-național al poporului nostru, vor continua munca lor în acest sens, cu dragostea și priceperea de care au dat, până acum, cu prisosință dovezi reale.

Două mari procese la Sibiu.

Curtea Marțială din Sibiu, va judeca în sesiunea Februarie două mari procese și anume:

Procesul socialistilor cheferiști din Simeria (Pischi), unde figurează 38 acuzați; care va avea loc în 16 Februarie.

Procesul socialistilor mineri din Valea-Iuliu (Vulcana, Lupeni, Lonta și Petrosani), unde figurează 85 acuzați și care s'a fixat pentru ziua de 28 Februarie.

Acuzații din ambele aceste două procese sunt faculți vinovați de atentat la siguranța statului și provocare la grevă.

Martori ai acuzației și ai apărării în primul proces sunt peste 50 de persoane; iar în al doilea proces sunt aproape 100 de persoane.

Programul săptămânal al „Cursului liber de seară, Arad.”

LUNI: Limba română (incep.) Lectură: „Căinele credincios”. — Gramatică: Participiul trecut și supinul. Dni prof. I. Dabieiu, T. Mager, L. Rosculeț. — Istorie: Unirea sub Mihai Viteazul. D. prof. G. Ionescu.

MARTI: Limba română (progr.) Lectură: „Sobieski și Români” de C. Negruzzi. Expuneri libere. — Gramatică: D. prof. L. Rosculeț — Chimie: Metaloidale bivalente. D. prof. Const. Teodorescu.

MERCURI: Limba franceză (progr.) Visite du médecin. — Causerie littéraire. D. prof. Jean Decamp.

JOI: Limba română (incep.) Lectură: „Căinele credincios”. — Gramatică: Participiul trecut și supinul. — Conversare. — Lucrări în scris. Dni prof. I. Dabieiu, T. Mager, L. Rosculeț. — Limba franceză (incep.) Les objets nécessaires à l'élève. — Le bon élève. — Grammaire. Dra prof. E. Costandachie. — Matematică: Frații ordinare. D. prof. I. Dumitriu.

VINERI: Limba română (progr.) Lectură: „Sobieski și Români” de C. Negruzzi. — Expuneri libere. — Narațiuni. — Lucrări în scris. D. prof. L. Rosculeț. — Limba franceză (progr.) Les sens. — Causerie littéraire. D. prof. Jean Decamp.

SÂMBĂȚI: Limba franceză (progr.) Le compte. — Le mauvais élève. — Grammaire. Dra prof. E. Costandachie. — Zoologie: Impărțirea regnului animal. D. prof. M. Musca. — Fizică: Vase comunicante. D. prof. Tiberiu Grozescu.

Guvernul Japoniei antifeminist.

Tokio. — Camera a respins cu 249 voturi contra 134, proiectul de lege relativ la drepturile de alegător al femeilor.

(Ag. „Danjan”).

Glasuri din public.

Insemnătatea institutelor medico-pedagogice.

Omul fiind expus multor încercări, atacuri, ne-cazuri și nevoi, datorie are, și este în interesul său să le cunoască pe toate acestea, spre a se putea înarma contra lor, spre a-le putea înconjura și a-le învinge.

Azi manifestarea unei sincere și intensive interesări față de scopurile urmărite de institutelor medico-pedagogice a scăzut mult.

Acest fapt de altfel este de alt-fel constat și în țările cu o cultură avansată.

Pentruce? Pentrucă bine știm că, imperativul vremilor noastre este, interesarea și creșterea, ajutorarea mai presus decât toate, a orfanilor de război, susținerea atâtor invalizi și văduve, — nevoi cari reclamă o mare jertfă din partea cetățenilor.

Cu toate acestea nu trebuie să uităm, avem tot atâtea obligațiuni, ca să ne îngrijim și de orfanii naturii, de cei cu mari defecte trupești înăscute și orfani și în cele sufletești.

În cele ce urmează vom încerca să arătăm importanța culturală, națională a institutelor medico-pedagogice.

Deși puțin cunoscute la noi, aceste instituții, accentuăm că buna lor funcționare este de o înaltă utilitate și contribuie la ridicarea prestigiului moral al țării.

Îngrijind bine de aceste instituții dăm cea mai bună dovadă despre altruismul nostru și despre iubirea noastră de oameni.

Mentoria institutelor medico-pedagogice este ca să se ocupe cu creșterea și instruirea orbilor, cu educația și instrucția surzilor și să se intereseze, să vie cu toate mijloacele științei în ajutorul celor rămași îndărapt mentalicește a cretinilor, a indivizilor cu aplicări bolnăvicioase.

Tuturor acestora avem a-le înobilă simțurile, a-le trezi schițea pătrunderii interesul pentru trai și viață.

Dorim a-le pune în mâna lor după posibilitate; coarșele plugului, sapa, clocanul, acul, lucrul de mână, cartea și condeiul, sau diferite alte unelte, pe urma căror îndeletniciri, pe lângă trezvia sufletească, intelectuală, să poată trăi, ca să nu fie povara nimărui, ei înșiși să-și țese firul vieții lor sufletești mai ordonat, mai normal, mai plăcut; iată chemarea institutelor medico-pedagogice.

Unii, cred că statul ar face mai bine dacă nu ar cheltui banii lui scumpi pentru întreținerea acestor nenorociți, ci să-și lase ca să le aibă grija părinții lor! „Eu, tu, ori al treilea nu avem lipsă de așa-ceva!” Astfel de izbucniri auzim adeseori când vine vorba despre creșterea acestor nenorociți, — dar aceste sunt exprimate de oameni cu păreri superficiale și djametral opuse cu intențiile guvernului, care a aflat de potrivit chiar înființarea unui minister al ocrotirilor sociale.

Adevărul e, că toate instituțiile își au rostul lor, bine definit în organismul unui stat.

Toate sunt ridicate și susținute de necesitățile crescânde ale omenimei. Prin toate se urmărește numai ajutorarea, îndreptarea, deci binele și fericirea indivizilor, pentru cari sunt create.

Susținerea institutelor medico-pedagogice nu reclamă pe de altă parte atâta ban de oarece creșterea și instrucția este de așa natură, încât copii și copilele de lucru, ale institutului, câștigă aproape lucrul de grădina, de economie, prin vînderea obiectelor pregătite de ei înșiși în atelierile și salele de lucru, ale institutului se câștigă aproape tot ce e de lipsă pentru alimentarea lor, tot asemenea și vestimintele umora. Gospodăria casnică tot ei o conduc. Ar rămânea deci în sarcina statului de a plăti personalul didactic.

Acest personal se achită pe deplin, prin istovitoarea muncă prestată în interesul cetățenilor, în

general și în special în interesul indivizilor dați în grija lor.

Cine a vizitat aceste institute și s'a interesat mai de aproape despre viața lor internă, s'a convins pe deplin despre greutatea ce trebuie să le înfrunte măiestrii cari sau dedicat acestor cariere de educație și instructie. — Va fi putut constata, ce se poate ajunge prin pacientă, devotament și prin o specială pricepere.

Despre goul ce umplu aceste institute, se poate convinge ori și cine dela părinții năcăjiți ai acestor copii.

Se va putea convinge în fine fiște-care om de suflet, privind, ascultând și meditănd asupra rezultatului la care s'a ajuns, cu acești elevi și olee, se va putea convinge și prin cetirea de pe fețele copiilor — mulțumirea lor sufletească, că și ei știu ceva, că zi de zi se interesează cineva și de soarta lor.

În urma acestora, este prea firesc ca în cadrele organismului statului nostru, să se deie atențiunea cuvenită și însemnătății institutelor medico-pedagogice din mult iubita noastră patrie. Ineu, Februarie 1921.

PAVEL DĂRLEA

prof. c. la inst. med.-ped. de stat din Iueu.

In chestia Concordatului.

Societatea Națională ortodoxă a femeilor române (filiala Vaslui) a votat următoarea moțiune pe care a înmănat-o și șefului guvernului:

Societatea Națională ortodoxă a femeilor române nu poate rămâne nepăsătoare față de anteproiectul de concordat, trimis de Sf. Scaun dela Roma, menit să stabilească regimul catolicilor minoritari din România întregită.

Văzând că prin acest anteproiect pe lângă libertatea cultului larg acordat se urmărește înființarea de privilegii, cari ajung la stîrbirea drepturilor bisericești noastre naționale, atingând chiar siguranța statului român.

Societatea noastră, fără să facă din această chestiune un act de ostilitate, pătrunsă numai de imensul interes pe care îl prezintă pentru întregul românism.

Încercătoare să convingă că nu se vor găsi adevărați români care să îngăduie stîrbirea drepturilor bisericești noastre de stat, ține să afirme că nu va sta nepăsătoare față de soluționarea acestei chestiuni și că va lupta pe toate căile permise, cu toată energia, ca drepturile bisericești noastre să fie apărute.

De asemenea clerul județului Tecuci, a trimis I. P. S. Mitropolitului Primat, următoarea telegramă:

Preoții județului Tecuci întruniți la conferință generală, luând cunoștință de nelegitimile pretențiuni papale în chestiunea concordatului protestează cu energie contra intențiilor de prozelitism ale Romei în țara noastră. Sufletul neamului nostru este ortodox și așa vrem să rămânem în vece.

Rugăm respectuos pe I. P. S. Voastră a ne considera smeriți ostași de luptă contra planurilor romano-catolice ce primejduesc biserica și neamul românesc, și gata de jertfă pentru izbândirea acestei sfinte cauze.

Protoereu Econom:
(ss.) N. CONDURATU.

DACA DOREȘTI SĂ CUMPERI MOBILE să nu-ți pară rău de cheltuecele unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alina :

SZÉKELY ȘI RÉTI

Fabrică de mobile transilvănene. Soc. pe A.

A da pentru „MONUMENTUL UNIRII” este o datorie patriotice și un înalt drept la recunoștința națiunii.

Insemnări interne.

În afară de chestiile de politică de ansamblu, câte-va cazuri izolate interesează astăzi și prin tre ele cele mai în evidență sunt acelea ale dnilor C. Stere și Al. Marghiloman, cel dintâi ales deputat de Soroca în Basarabia, iar cel din urmă propus, în calitate de candid, pentru scaunul vacant la Bocoș.

Să ne oprim puțin asupra acestor două cazuri izolate, deoarece ele interesează atât prin suprafața politică a persoanelor, în chestiune, cât și prin atmosfera specifică ce le înconjoară și cărora anumite cercuri politice voesc să le găsească identități și apropieri de ordin politic și moral.

D. C. Stere, actualul deputat de Soroca, ales acolo în calitate sa de copil al Basarabiei, e întâmpinat în restul țării cu o vădită antipatie din cauza rolului ce dsa a jucat sub regimul ocupației.

Din cauza acțiunii ce d. Stere a exercitat în calitate sa de director al ziarului nemțesc „Lumina” apărut sub nemți la București, dsa este condamnat azi de toate partidele politice care au voit războiul alături de statele Antantei. Mai mult încă decât atât, d. Stere este primit cu antipatie de opinia publică română ce a pedepsit, cel puțin pe această cale toate atitudinile lipsite de patriotism.

Ca o cristalizare a curentului hostil ce domnește contra dlui Stere, se cere din sânul partidului de guvern să se facă astfel încât să se ajungă la invalidarea deputatului de Soroca.

Noi simțim însă dedeparte sfertări ascunse și energii peceate din umbră ce tind să probeze șeful guvernului că interesele politice actuale nu au nimic comun cu evenimentele trecute și că diplomatic și politic este să utilizezi ajutoarele ce se prezintă, mai ales în momentele de criză de guvern.

În sensul jocului acesta, guvernul e îndemnat să fie seamă că deputatul de Soroca a fost ales în Basarabia pentru influența ce dsa exercită acolo și că o persoană atât de influentă chiar într-o anumită regune trebuie menajată de guvern.

Guvernului i-s-au făcut greutăți în Basarabia și deci o examinare a situației de acolo, nu ar putea duce decât la crearea unor raporturi politice conciliante, dacă se găsește posibilitatea unei apropieri cu d. Stere.

Guvernul nu e hotărât încă ce anume trebuie să facă și nehotărârea guvernului e cu atât mai accentuată, cu cât suportarea, în cazul cel mai rău a dlui Stere, ar duce la ruperea colaborării dintre averescam și conservator-unioniști, adică la prăbușirea celor din urmă legături dintre șeful guvernului și dintre d. Tache Ionescu.

Chestia după cum se vede are o latură oportunistă și o latură morală.

Guvernul reflectează examinându-le pe amândouă. Rezultatul reflexiunilor acestora, credem însă că acelora cari știu jocul părților guvernamentale, la este pe jumătate.... cunoscut.

Cazul dlui Marghiloman se prezintă cu aparențe morale identice, deoarece unele organizații politice critică posibilitatea ce se dă să reîntre în politică fostul președinte de consiliu din timpul regimului nemțesc.

Aceasta este aparența; realitatea este însă că aceea ce determină lupta contra domnului Marghiloman, nu este acuzația ce i-s-ar putea aduce dsale personal, într-o măsură asemenea acuzațiune nu există, ci frica de a nu se crea din nou din partidul conservator-progresist, un temut adversar politic.

Interesele de partid, au dus la un moment la conversații politice între șefii Partidului național român și șefii marghilomanistilor, de unde hotărârea de a se susține candidatura acestuia la Bocoș.

Faptul a dat însă naștere la discuții și a adaugat încă o nouă divergență la seria de divergențe ivite în sânul partidelor de federație și de natură să se opue ideei de colaborare cu guvernul.

Naționaliștii și țărăniștii se opun candidaturii dlui Marghiloman; informațiile ce se dau

din diferite tabere sunt contradictorii, iar o notă marghilomanistă anunță decizia șefului progresiștilor de a renunța să candideze.

Totuși, o totuși, spunem noi, dacă țărăniștii pleacă urechea la șoaptele abragătoare ale guvernului, nu este exclus ca Bocoș să aibă onoarea de a alege pe d. Marghiloman.

Libertatea presei în Ungaria.

Este știut, că regimul politic întronat de amiralul Horthy în Ungaria, s'a făcut cunoscut lumii prin suprimarea completă a presei, prin expulsarea sau arestarea tuturor ziaristilor, care profesau alte idei decât acele soviniște, de care era însuflețit Horthy, guvernul și ofițerimea maghiară, pe umeri, căreia se sprijineau cu toții.

În locul vechilor ziare, și-a făcut apariția o altă serie de ziare scrise de soviniști, cari nu au nimic comun cu presa.

Aceste ziare alimentate la început din bugetul statului, au fost intensiv sprijinite materialmente de „detasamentele libere”, cari împărțeau prada luată dela victimele lor, cu administrațiile și redacțiile nouilor ziare maghiare.

Acestei complicități a presei cu bandele numite „detasamente libere” se datorește faptul, că toate acele crime săvârșite de ofițeri și soldați, contra populației nemaghiare și în special contra evreilor, nu numai că nu au fost bleuiute de presa maghiară, ci au fost de-adreptul negate.

Aproape un an de zile, biroul presei maghiare nu a făcut altceva decât a plasat comunicate, desmintind tot aceea ce era dovedit prin mii de martori, refugiați din Ungaria în străinătate.

Furia soviniștilor horthiști, era așa de mare încât aceștia nici nu și-au bătut capul cu boicotul internațional, declarat anul trecut contra Ungariei, ci din contră, s'au folosit de izolarea la care fuseseră condamnați, pentru a încorona opera lor sângeroasă.

Această stare de lucruri îngrozitoare a ținut până la începutul lunii trecute, când chestiunea ruperii de Ungaria a teritoriilor ei occidentale și alipirea acestora la Austria, devenise actuală.

Pentru a recâștiga simpatiile unora dintre statele europene, ungurii au crezut de nimerit să încealeze cu progromurile, să-și desființeze detasamentele de teroriști albi.

Ziaristi cari fuseseră până atunci complect izgoniți din viața publică, crezând, că toate aceste semne de revenire la legalitate și oarecare libertate, sunt rezultate ale unei refaceri sufletești sincere și sănătoase s'au grăbit a încerca să reîntre și ei în luptă și să contribuie cu lumina lor la îndrumarea bună a noului stat maghiar.

Speranța acestora din urmă a fost însă în curând spulberată.

Ziaristi horthiști, singurii cari scriu azi presa maghiară, au dimisionat din „sindicatul presei” și s'au grupat în „Cercul național al presei”, escludând din rândul ziaristilor, cari pot avea dreptul de-a colabora la ziare, pe toți evreii și pe toate elementele democratice, liberale.

Semioficiosul guvernului maghiar, „Nemzeti Ujság” se ocupă la loc de frunte cu acest eveniment în istoria presei maghiare și încearcă să dovedească necesitatea escluderii din presă a evreilor prin următoarele argumente: „Dela căderea comunismului înceace ziaristi maghiari creștini au dus o luptă eroică în contra presei evrești și în contra ziaristilor evrei, cari detineau de 50 de ani în mână averea sindicatelor ziaristilor și aveam mare grije, ca în fruntea organizațiilor ziaristilor să nu ajungă niciodată un creștin.

Am simțit cu toții anomalia acestei situații dar nu am fost în situația de-a sana răul, pentru că, la spatele presei evreio-maghiare, stătea întreaga rețeaua de bănci evrești.

Azi însă când situația s'a schimbat, nu mai dorim să avem nimic comun cu ziaristi evrei și ne-am organizat în singura asociație legală a ziaristilor maghiari, în „Cercul Național al ziaristilor”.

Presa este o probată sabie în lupta vieții, dar în timp ce purtată de-o mână este binefacere, purtată de-o altă mână ce poate deveni unealtă de nimicire.

Vrem să scoatem cu desăvârșire această sabie din mâna acelor cari o prefac în unealtă distructivă, pentru ca ea să poată fi mănuită numai de conștiințele cari trăesc pentru supremul bine al țării.

„Astfel înțelegem noi azi libertatea presei; aceasta este libertatea presei, iar cealaltă formă nu poate să fie decât nimicirea și moartea noastră.”

„Pentru toate cele întâmplate până la izbucnirea revoluției: dela agitațiile mesăbuite până la întronarea anarhiei; dela distrugerea tipografiilor până la suprimarea presei naționale; dela depravarea armatei, până la îmbucătățirea patriei, — pentru întreaga tragedie a națiunii maghiare, nimeni altul nu-i de vină, de cât presa, care era în întregime sub conducerea elementelor evrești”.

La 16 Februarie, congresul ziaristilor maghiari creștini, deschis în prezența reprezentanților primului ministru și al ministrului de interne, a decretat excluderea din sânul ziaristilor a tuturor elementelor evrești, revizuirea în întregime a statutelor și formularea unui memoriu către guvern, pentru revizuirea legii de presă.

Ziaristi evrei, foști membri ai sindicatului general al ziaristilor unguri, au fost eliminați din sânul organizației și înștraiți și de drepturile de revendicări materiale.

Reprezentanți guvernului au declarat apoi că se va pune la dispoziția noului sindicat al ziaristilor o sumă considerabilă „adunată de guvern din donațiuni benevole”.

Examinând imparțial această hotărâre și această atitudine a presei maghiare și a guvernului maghiar, trebuie să recunoaștem, că aceste au fost singurele mijloace, pentru a face ca țara ungurească să uite barbariile organizate de oamenii lui Horthy și să renunțe a se scăpa mai curând de jugul regimului medieval.

Pentru aceia cari cred în revenirea mai bune la gânduri bune a marelui public ungar, atitudinea presei, aprobată de guvern, poate constitui cel mai hotărât avertisment.

Parlamentul.

SEDINȚA CAMEREI DELA 18 FEBRUARIE.

BUCUREȘTI. — Prezidează d. Zamfirescu.

D. SERBĂNESCU cere guvernului să i-se prezinte lista cu numele celor acuzați de ea fi comis orori în cursul războiului față de prizonierii și populația românească.

Păr. MANU cere instituirea unei comisii de anchetă parlamentară contra unor funcționari abuzivi din administrația din Ardeal.

D. GHILEZAN primind cuvânt în chestie personală, declară că a fost ales fără știrea și fără asentimentul dsale, ca membru al societății anonime „Hărtia”, ai căreia membrii administrației sunt partași direct ai panamalei comise cu hărtia.

D. VUCETIANU vorbește în chestia averilor rămase după cei dispăruți în cursul războiului și cere regulamentul grabnic a exercitării dreptului de mostenire.

D. BUZDUGANU vorbește în chestia răscurpărării bonurilor de 40 la sută. Cere ca aceste cote să fie grabnic schimbate, pentru că la caz contrar comerțul, industria și economia Ardealului va îndura pagube enorme.

Guvernul prezintă apoi proiectul de lege întocmit de ministerul muncii pentru acordarea pe seama acestui minister a unui împrumut extraordinar de 65 milioane lei.

După cetire, camera votează în întregime proiectul.

(Ag. „Damjan”).

DELA COMITETUL LIGEI NAȚIUNILOR.

PARIS. — Comitetul ligei națiunilor a întocmit programul viztoarelor sedințe ale ligei națiunilor astfel: Aranjarea definitivă a diferendului polono-lituanian; statornicirea principiilor desarmării universale; revizuirea constituției orașului liber Danzig; soluționarea problemei Finlandei și a Albaniei; schimbul prizonierilor și o largă discuție asupra problemelor în legătură cu evenimentele din Asia minoră.

(Ag. „Damjan”).

Cânta un om.

Nu știu cum... da vântul
Noaptea la zăbrele,
Par'că nchiagă cântul
Desnădejdei mele...
Și cum plâng castanii
Lângă pragul meu,
Prind să număr ani
Plânsului din greu...

Și cum bat în geamuri
Degete de ploaie,
Ramuri după ramuri
În pieptu-mi se ncovoae
Și se frâng și doare
Rana care-o fac,
Că de vis în floare
Am rămas sărae.

Vântul și cu stropii
Vremurilor grele
Scuturată snopii
Bucuriei mele...
Negura și bruma
Vorbelor de rău
Amorțită gluma
Sufletului meu.

Visurile mele
Triste lângă zid
În cupe de zorele
Toate mi-se nchid;
Nime nu le tinde
Mână de ajutor
Nime nu prinde'n
Bucle pe pridvor...

Rândunea plecată
Veseli cu'n stol,
Dac' ai ști cum cheamă
Cuibul când e gol
Și de-ai ști cum geme
De mîlcuitor,
Tăi lăsa pe-o vreme
Tribul călător...

Gearu cu tufănică,
Geam de lângă drum,
Nime nu-ți ridică
Storurile-acum,
Ș'n afar de iealea
Ndurerărei mele
Nimeni nu nșioară
Tristele verdele...

Moare viața n mine
Lacrimă când pică...
Suflete străine,
Să plecăm de-aici
E pustiu în tine
E pustiu ne...
Nu mai vine cine
Te-a lăsat plângând.

ȘTEFAN BĂLCEȘTI.

Pentru invalizi, văduve și orfanii de război.

Se aduce la cunoștință publică, că în conformitate cu ordonanța ministerului de război nr. 6983 sosit la oficiul nostru:

Carnetele de reducere cu 75% pentru călătorie pe CFR, NFR, și SMR, pentru invalizi, orfanii și văduve de război, numai așa se vor putea elibera, dacă petițiile vor fi provăzute în modul următor:

Pentru invalizi:

O cerere timbrată cu un leu și zece bani ajutor și douăzeci și cinci bani timbru de asistență, biletul de reformă în original și copie verificată care rămâne ca act la dosar.

Pentru văduve:

Extractul de deces al sotului, carnetul de pensie și orice alt act doveditor, că e văduvă de război.

Orfanii de război:

Extractul de deces al tatălui și extractul de naștere al său.

La toate petițiile se va anexa și fotografia în modul recerut.

Costul unui carnet de fiecare categorie este 4 lei.

Se va avea în vedere, că văduvele de război, în cazul când se remărită, perd dreptul la carnetul de călătorie cu reducere.

Iar orfanii de război au dreptul la carnete până la etatea de 21 ani, adică până devin majori.

OFICIUL NAȚIONAL JUDEȚEAN I. O. V. ARAD.

INFORMAȚII

— „Societatea Doamnelor” împreună cu Reuniunea fem. rom. din Arad și împrejurime aduce mulțumire doamnelor: Adrijana Dr. Ispravnic, Hermina Vasilon, Irina Grozda pentru serviciul. Dnelor Ecaterina Vășan, Volumnia Balta, Olga Dr. Vicaș, Emilja Dr. Trajlescu, Hermina Vasilon, Irina Grozda, Tulia Bogdan dir. Internatului de fete, Școala profesională pentru prăjiturile donate la ceașul din 12 Febr.

D. Fischer, patronul cafenelei „Dacia” s'a prezentat ieri la redacția ziarului nostru, exprimându-ne regrete pentru cele arătate de noi într'unul din numerele trecute ale ziarului și declarându-ne că dsa nu știe nimic din cele întâmplate. Dsa a ținut să adauge că dezavuează orice procedee de asemenea natură și că a luat măsuri ca asemenea acțiuni urâte să nu se mai poată repeta și aceasta cu atât mai mult cu cât totul pledează, în ceea ce-l privește personal, în favoarea sentimentelor sale românești.

Luăm act de declarația dlui Fischer și ne place să cădem de acord cu dsa că actul hostil la adresa ziarului nostru a venit dintr'un loc ireponsabil.

— Primind dela Misiunea română din Siberia, precum și dela cei 18 camarazi ai noștri rămași la Vladivostok unele acte și îndrumări, rog pe toți ofițerii și intelectuali cari au luat parte în munca și zburciunarea corpului al II-lea al voluntarilor români și legiunea română, a-mi comunica în grabă adresa precisă pentru a putea transpune fiecare un exemplar din actele primite și pentru a putea intra în contact unii cu alții. Toți ceice știu adrese de ale camarazilor sunt rugați a mi-le comunica. — AUGUSTIN SANDRU, învățător, Viștea de Jos, jud. Făgăraș.

Toate zărele sunt rugate a reproduce aceasta comunicare.

— Uzinele comunale ale orașului aduc la cunoștință că din cauza spălării tevilor, apeductul va fi închis seara dela orele 9 până dimineața la orele 5 în ziua de 21 Februarie; în strada Mărășești, Magyar, Vécsev, Schweidel Jozsef, Török Ignác, Nagy Sándor, Calea Șaguna, Cr. Lenin și Desewify; în ziua de 23 Febr.: în strada Consistorului, Horia, Alexandri, Brătianu, Vulcan, Unirei, Perényi, Sárosi și Kisey; în ziua de 25 Febr.: strada Meșianu, Românilui, Barițiu, 29 Decembrie, Seminarului, Darányi, piața Szt. Péter, Hunyadi și Szt. Pál.

— În sensul unei adrese a ministerului de justiție termenul fixat pentru 1 Februarie când avea să se introducă la tribunalele din Ardeal purtarea însemnelor oficiale a magistratilor în timpul funcționării acestora la sedințe, a fost amânat pentru 1 Mai.

— Un concert senzațional va avea loc în ziua de 23 Martie în Arad. Cu această ocaziune vor concerta împreună Richard Strauss, reputatul compozitor de muzică și Francisc Steiner, cântăreț de cameră. Francisc Steiner cânta liederuri de Strauss acompaniat la pian de însuși compozitorul lor. Steiner e un cântăreț de lieder și cel mai favorit cântăreț al Berlinului și Vienei. Organizarea concertului acestor doi artiști reclanță mari jertfe materiale, cu toate acestea prețurile au fost astfel stabilite, încât să poată lua parte toți amatorii de muzică. Bilete se pot reține, cu începere de Lună, la H. Bloch.

— Domnișoara Lucia Popescu, profesoară (Ploesti) și d. Victor Babescu, director (Arad), logodiți.

x Susanne Grandet — în Urania, Cinema Urania va prezenta piesa Zeița Sorții în cadrul unui program nou, o piesă în 5 acte plină de emoții. Rolul principal e în mâinile celei mai vestite dive din lume: Susanne Grandet. În atmosfera Floridă a piesei se manifestă admirabil talentul și frumusețea fenomenală a artistei. Acest film admirabil e plin de culori, dispoziții vii și conflicte dramatice și merită pe deplin recunoașterea publicului.

x Au sosit mărfuri împletite și țesute la magazinul BARSONY, piața Avram Iancu (Szabad-ság-tér) No 17. Telefon 642. Bn 2286

— Direcțiunea regională a CFR. Arad aduce la cunoștință următoarele:

A intra în orele oficioase în edificiul Direcțiunei regionale a CFR, și a deranja funcționarii prin afaceri particulare este interzis.

În afaceri de cale ferată partoulkarii se primesc între orele 11 și jum. — 13.

Delegatul nostru din camera portarului este autorizat a constata, că în cauzele cerute sau urgente de particulari e nevoie sau nu de intervenție personală.

Dispozițiunea aceasta se va aplica strict față de oricine.

x Partea finală a piesei Tih-Minh în Apollo. Cinema Apollo ține la suprafață atenția publicului deja de trei săptămâni prin piesa senzațională Tih-Minh, decât care numai foarte puține piese au atras atât de mult publicul. Istoria variată aduce scene emoționante naintea publicului, goane neîndurate se perândează pe pânză și publicul așteaptă cu o curiozitate nemai cunoscută sfârșitul dramei agitate. Morala cinemelor: învingerea adevărului seceră gloriile și în istorioara aceasta. Luptele catastrofale aduce glorie savantului. Toate încercările bandiților au un eșec deplin și soarta le măsură lovituri de moarte. Fericirea lui d'Athis și Tih-Minh nu mai întâmpină pedeci, norii negri trec și se bucură de fericirea dragostei curate. Diplomatul Gray joară credința surorii savantului, iar bravul și inventivul Placide își află perechea în Rosita, fata de casă. Partea finală, care se reprezintă începând cu ziua de Duminică în Apollo, e aranjată foarte frumos de fabrica franceză de filme.

x Prefectura județului Selagiu, voină să instaleze o tipografie, compactorie și librărie în orașul Zălau, toți acei domni tipografi, cari cugetă, că au destoinicia recerută pentru conducere să binevoiască a se adresa menționatei prefecturi. Pe 2491—3

Ordinea de schimb a chitanțelor de 40 la sută.

Plata chitanțelor de 40 la sută va începe în orașul Arad, dupăcum am anunțat, azi, Duminică. Cu operațiunile de plată a fost însărcinat singur perceptoratul orașului, instalat în palatul Direcției CF, particulare Arad-cenădane, etajul I. Plata tuturor chitanțelor trebuie să se facă în termen de 15 zile.

Șeful perceptoratului orașului aduce la cunoștință populației, relativ la ordinea, în care se va face plata chitanțelor următoarele:

Duminică, 20 Februarie se va face plata chitanțelor instituțiilor financiare, fabricelor și societăților pe acțiuni.

În ziua de 21 Februarie se va face plata chitanțelor, cari poartă nr-ii 875.001—875.400; în ziua de 22 Februarie nr-ii 875.401—875.800 iar în ziua de 23 Februarie nr-ii 875.001—876.200. Fiecare proprietar de chitanțe va trebui înainte de a i-se face plata să dovedească că a făcut plata impozitelor către stat sau comună. Birourile perceptoratului și casieria orașului vor fi deschise în timpul facerei plății chitanțelor, atât înainte de masă cât și după masă.

Deținătorii chitanțelor, vor trebui să adeverească primirea întregii sume indicată în chitanță pe contrafața acesteia. Cei cari nu știu serie vor adeveri primirea cu un semn făcut cu mâna lor proprie pe chitanță, în prezența a două martori. Plata chitanțelor se va face la mâna proprietarilor de chitanțe sau a persoanelor provăzute cu autorizație dela proprietarul chitanței. Autorizațiile în acest scop se vor face în fața autorităților comunale, cari le vor autentifica. Acei proprietari de chitanțe, cari au avut vre-o ocupație în trecut sau în prezent și nu domiciliază în comuna, unde se face plata chitanței, ce deține, și neavând avere n'au fost impozitați până acum, acestora li-se va calcula impozitul în baza paragrafului 8 art. XXI din 1915, care li-se va reține din suma de plată a celor 40 la sută, iar despre plata impozitului li-se va elibera o chitanță.

Taxa de schimb de 5 la sută se va reține dela toți aceia care au declarat peste 100.000 coroane. În aceasta sumă se vor calcula și biletele de 10 mji, ce s'au schimbat ulterior și despre cari ofițiile și comisiile de schimb au eliberat chitanțe. Aceasta taxă de 5 la sută se va reține, după întreaga sumă prezentată pentru schimb, și la chitanțele deținute de institutele financiare, întrucât suma trece de 100 mij coroane.

Perceptoratul va elibera certificate despre situația contribuabililor cu începere de azi, Duminică. Plata chitanțelor de 40 la sută în județ se va face de către primării sau comisiile de schimb a comunelor.

Cronica medicală.**Zahărul.**

Până acum vr'o 30 de ani, zahărul era socotit ca un inamic: pe socoteala lui, se zicea: că strică dinții, că face să miroasă urât gura, că produce turburări în stomacul și în intestinalele copiilor mai ales, în scurt, se credea că zahărul mai mult strică.

Un savant francez, Claude Bernard, a fost cel dintâi care a demonstrat, că în stare normală zahărul se găsește în sânge și că isvorul manifestațiilor vieții este numai zahărul.

După dânsul, alți savanți, din toate țările, au studiat această chestiune, și toți au ajuns la concluzia adoptată și crezută azi, că secretul mișcării motorului omenesc, este numai zahărul.

Zahărul, nu dă, cum se vedea mai de mult, indigestii; din contră, el ajută digestia și în unele cazuri, fie care din noi, poate să-și dea seama de aceasta, când după o masă mai copioasă, mănâncă ceva dulce.

Dar nu numai digestiv este zahărul; el dă putere musculară, el este în mașina omenească, cel care carbușează în mașina de foc. În stările de convalescență; în slăbiciunile produse prin fortări musculare de lungă durată; în marșurile militare; în epoca ce urmează după naștere, zahărul este cel care dă tăria musculară pierdută, el este care înlocuiește slăbiciunea pricinuită de una din cauzele mai sus spuse.

Zahărul dă căldură, și este alimentul principal, pentru viața musculară.

Zahărul nu este o otrăvă, cum se credea în trecut; el este un aliment de prima necesitate, foarte ușor de mistuit, și indispensabil organismului omenesc. Este așa de indispensabil, încât corpul nostru, îl caută în amidonul pe care îl mâncăm, îl găsește în pâine, în orez, în fasole, în cartofi, în făină de grâu; iar copilul sugător, îl găsește în laptele mamei sale, în laptele de femeie, care este mult mai bogat în zahăr decât orice alt lapte.

Ultimele cercetări științifice, au demonstrat necesitatea zahărului ca aliment și o probă și mai evidentă sunt experiențele cari s'au făcut mai întâi în Germania, apoi în alte țări, cu soldații cărora li-s'a dat zahăr mai mult, apoi au fost puși să execute marșuri fortate. S'a văzut că, toți aceia cari au mâncat zahăr mai mult au rezistat mai bine, iar acei cari nu au mâncat, au rezistat mai prost, dar imediat ce li-s'a dat și lor zahăr, au recăpătat puterea, și au urmat drumul. Acțiunea datătoare de putere (dinamogenă) a zahărului s'a dovedit, și în războiul actual a fost pusă în practică cu succes; ba ceva mai mult, s'a observat că soldații, pot să reziste mai multe zile la tot felul de oboseli fizice, nemâncând nimic decât zahăr. Aceasta a doua parte a experienței, demonstrează că zahărul nu este indigest, nu este toxic, ci se mistuește bine fără să vateme organismul.

Mai de mult, era oprit să se dea copiilor zahăr și se întrebuinta în medicină, zahărul ca să îndulcească medicamentele cari să dădeau copiilor. Zahărul este otrăvicioasă, și numai cu multă băgare de seamă trebuie întrebuintată, după prescripțiile medicului. Zahărul dă senzația dulce, dar ea nu este dulce; zahărul oprește fermentațiile intestinale, cel care nu trebueze oprite, decât numai când medicul crede de lipsă; zahărul încheagă laptele.

Cu progresele făcute de știința medicinei, s'a oprit întrebuintarea zahărului și s'a înlocuit cu siropurile de zahăr, cari sunt și mai plăcute la gust, și în același timp hrănitoare.

Azi, în spitalele din Franța, copiilor cari nu sunt bolnavi li-se dă: celor până la un an, câte 20 grame de zahăr pe zi, în afară de 600 gr. lapte; celor dela 1—2 ani câte 30 gr. zahăr pe zi, în afară de lapte, făină și un ou; iar celor trecuți de doi ani, li-se dă zahărul în prăjituri, în compoturi, în cafea cu lapte, etc.

Dr. P. ROBESCU.

† Sofia Bozgan.

La 16 Februarie a avut loc înmormântarea Sofiei Bozgan, una dintre cele mai vrednice românce, care a fost o pildă de patriotism și care prin nenumăratele sale binefaceri, îndemnuri și mângăeri, s'a învrednicit de dragostea și stima tuturor poporenilor din Mândruțoc și alte comune din județul Aradului.

Ceremoniile funerale au fost oficiate de părinte Ștefanuț, Mihulin, I. Cure, Ardelean, Marșeu și Felneacă.

Defuncta a fost soția dlui Bozgan, secretar comunal în Mândruțoc.

Aducem întristatei familii condolențele noastre.

TELEGRAME.

„Agenția Damlar”.

Primirea oficială a ministrului României la Budapesta.

București. — Ministrul plenipotențiar al României la Budapesta, d. Stârcea, a trimis ieri guvernului o telegramă, în care anunță, că dela granița ungară până la Budapesta a fost însoțit de doi înalți funcționari ai ministerului de externe ungar și că la Budapesta a fost primit cu deosebită afecțiune.

Descoperirea unei mari bande de falsificatori de bancnote.

Berlin. — Poliția a descoperit o mare bandă de falsificatori de bancnote de ale băncii Germaniei, Poloniei, Italiei, Austriei, Cehoslovaciei și Jugoslaviei. Falsificatorii acestor șase feluri de bancnote, au pus în circulație bancnote false în valoare de mai multe sute de milioane. Ancheta continuă cu întreg aparatul siguranței și poliției din cele șase state.

Dosarul Günther.

București. — Comisia parlamentară însărcinată cu studiarea dosarului Günther, continuă cu citirea actelor și cu ascultarea inculpaților. Eri a fost ascultat d. general Mustăț, care a mărturisit, că a primit bani dela trupele de ocupație germane.

D. Poincaré din nou în activitate politică.

Paris. — D. Eduard Poincaré, fostul președinte al republicii franceze, a reîntrat în viața politică oficială a Franței, primind să fie numit președinte al comisiei afacerilor externe.

Criza industriei textile cehoslovace.

Praga. — Industria de textile din Cehoslovacia a ajuns în pragul unei crize foarte grave. Marile fabrici de produse textile din Moravia și-au redus cu 75 la sută producția. Reducerea muncii va provoca în curând mari complicații în toată țara.

Progresul mișcării contrarevoluționare în Rusia.

Paris. — Mișcarea contrarevoluționară se întărește tot mai mult în întreaga Rusia. Această mișcare este foarte puternică în Ucraina, unde contarevoluționarii au ajuns a stăpâni guberniile Kiew, Poltova, Cherson, Cernigov și Podolia. Recruiții luați din Ucraina de comandamentul bolșevic, s'au răscolit în toate regimentele și au trecut pe partea contrarevoluționarilor.

Brioni în loc de Porto-Rose.

Roma. — Conferința care era să se țină la Porto-Rose, se va ține pe insula Brioni, deoarece lucrările de restaurare a hotelurilor din Porto-Rose, vor ține încă foarte mult timp.

D. Lloyd George contra revizuirii tratatului cu Turcia.

Londra. — D. Lloyd George, primul ministru englez, într'un discurs rostit în camera comunelor, a arătat că Antanta trebuie să facă tot posibilul pentru executarea integrală a tratatului de pace cu Turcia pentru că numai astfel se poate reda și asigura pacea Europei orientale.

Oaspeții Capitalei.

București. — Pentru mâine este anunțată sosirea la București a infantelui Spaniei. Tot atunci va sosi din Atena și fratele diaдохului George, principele Nicolae al Greciei.

Reorganizarea serviciului P. T. T.

București. — D. general Văleanu, ministrul comunicațiilor, a depus pe biroul Camerei proiectul de reorganizare a serviciului postal, telegrafic și telefonic.

România la congresul muncii din Barcelona.

București. — D. general Văleanu, ministrul comunicațiilor, va pleca la 1 Martie la Barcelona, pentru a lua parte la congresul internațional al muncii.

O scrisoare deschisă a dlui Marghiloman.

București. — D. Al. Marghiloman publică o scrisoare deschisă către țară, în care se ridică contra acuzațiilor ce i se aduc de-a fi lucrător contra țării. Dsa afirmă că în tot cursul războiului a apărat interesele României.

Noul senator al Iașilor.

București. — Mandatul de senator al Iașilor a fost câștigat de d. Hodisti, cu programul partidului poporului.

Neliniște la granița austro-jugoslavă.

Klagenfurt. — Dela frontiera austro-jugoslavă zilnic isosesc tot mai multe vesti alarmante, în legătură cu atitudinea tot mai agresivă a ofițierilor vamali sârbi și a posturilor militare jugoslave dela graniță, față de supușii austriaci.

Amânarea procesului socialistilor din Sibiu.

Sibiu. — Curtea Martială a corpului VII. de armată din Sibiu a suspendat desbaterile procesului intentat socialistilor cari au provocat greva din Sibiu.

Caruso a murit.

Paris. — Telegrama din New-York anunță, că marele cântăreț italian se află în agonie.

New-York. — Caruso a murit.

Judecarea vinovaților de război în Bulgaria.

Sofia. — Partidul agrar și partidele din majoritate cer instituirea unei Curți Martiale speciale, în fața căreia să fie traduși cei trei mari vinovați, pentru dezastrul Bulgariei: Majnov, Daneff și Secoff.

MOARTEA EXIMPĂRĂTESEI AUGUSTA A GERMANIEI.

BERLIN. — Impărăteasa Augusta a Germaniei a murit.

BERLIN. — Impăratul Wilhelm II. s'a interesat telegrafic la guvernul Prusiei, dacă ar putea să-și dea asentimentul pentru înmormântarea defunctei sale soții în covoul familiar dela Pottsdam. Guvernul german a răspuns, că nu are nimic contra aducerii în Germania a rămășițelor pământestii ale fostei împărătese, dar de teama unor grave turburări monarhiste, este de părere ca feciul să fie adus la Pottsdam în cursul nopții și să fie înmormântat în zori de zi, fără multă ceremonie funeralsă.

VIENA. — Augustin Wilhelm, exprințul de Prusia a publicat o declarație la adresa guvernului Prusiei, în care-l califică pe acesta de „imbecil” pentru că se opune, ca augusta sa mamă să poată fi înmormântată cu onorurile ce i-se cuvin.

DELEGATII GERMANI NU IAU PARTE LA CONFERINȚĂ DIN LONDRA.

LONDRA. — Presa este informată că guvernul german a hotărât în ultimul consiliu de miniștri, să nu trimită delegații la conferința dela Londra, până când noile puteri nu vor fi discutat contrapropunerile germane și nu vor fi formulat răspunsul lor la aceste contrapropuneri.

LONDRA. — D. Lloyd George a declarat presei, că nu cunoaște contrapropunerile germane, dar le așteaptă și le va studia temeinic, dacă ele nu vor fi în contradicție cu spiritul tratatului dela Versailles.

Ultima oră**ROMÂNIA VA INCEPE TRATATIVE DE PAUCE CU RUSIA.**

București. — Ministrul de externe, d. Take Ionescu a trimis o notă guvernului sovietic al Rusiei, prin care declară că primește învitate guvernului Rusiei de-a trimite delegații săi la Reval, pentru a începe cu sovietele ruse tratative directe. A anunțat că delegații României vor porni la drum în ziua de 1 Martie.

Textul acestei note a fost trimis de guvernul român și guvernului Franței și Angliei.

București. — Delegații României la conferința româno-rusă din Reval, se vor opri câteva zile în Varșovia și apoi vor merge la Reval. Cercurile oficiale speră, că tratativele vor fi încoronate de succes.

Redactor responsabil: Traian P. Nicolae
Editor responsabil: Laurentiu Luca.

PRIMARIA ORAȘULUI CU DREPT DE MUNICIPIU ARAD

No 1062—1921. pm.

PUBLICAȚIUNE DE CONCURS.

Se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de oficial de birou la sedria orfanală a orașului Arad, încadrat după noile norme al oficialilor de stat în clasa X de salarizare gradația 3.

Invit pe toți aceia cari doresc a ocupa acest post și dispun de pregătirile prescrite în § 19 din art. 1 din legea anului 1883, să-și înainteze petițiile însoțite de actele cari dovedesc pregătirile, inclusive până în 28 Februarie a. c. Concurenții cari nu stau în serviciul orașului sunt datori a certifica starea sanitară prin certificat medical oficial.

Arad, la 18 Februarie 1921.

Dr. Robu, primar.

In atențiunea cumpărătorilor de mobile

Mobile pentru prânzitor și dormitor se pot cumpăra ieftin în depozitul de mobile WIEGENFELD, Arad, strada Eminescu (Deák Ferenc) nrul 40. WI 2230-50

Petrol destilat, Benzină

grea și ușoară, în cisterne, livrăm prompt. Petrol dest. și benzină grea se poate căpăta și în detaliu din magazinul nostru „PRUNA”, soc. ind. com. ILIA.

Pa 2303-3

SCARPIN

CEL MAI BUN LEAC ÎMPOTRIVA
MÂNCĂRIMEI DE RÎIE.

DUPĂ DOUĂ UNGERI LEGUIESTE

ORICE BOALĂ de PIELE,

INTĂREȘTE CREȘTEREA PĂRULUI,
FACE SĂ DISPARĂ MATREATA,
EFECT UIMITOR. Prepară și vinde:

NICOLIȚĂ MANTA

FARMACIE, ARAD, PIATA CATEDRALEI (THÖRÖLY-FÉR) ȘI STRADA
MEȘIANU [FORRAY] COLT. Ma 2080

Transporturi colectoare
cu viteză mare DIRECT

BUCUREȘTI

cu însoțitori și garanție
deplină efectuește. ooo

Maxim König

agenție de transporturi și vânzare Arad-Curtici.

Cele mai moderne haine

se lucră pentru prețuri convenabile în salonul de croitorie pentru haine de bărbați, a lui Co 2224-10

STEFAN COROBAN

ARAD Str. IOAN RUSSU SIRIANU (Aulich L.)
și PIATA CATEDRALEI (Thöröly-Fér) Szántal.

FABRICA DE VĂPSIT A LUI I. MULLER

E RECUNOSCUT, CĂ

VOPSEȘTE, CURĂȚEȘTE și SPĂLA mai bine.

SUCURSALE: Str. I. Brătianu (Weitzer) No 7 și Asztales Sándor 3.

GRÜNWARD și MOSKOVITS

Mare magazin de zahăr,
zaharicase, fructe coloniale,
mărfuri de Novyberg și mărunțisuri.

ARAD, (în fața cu primăria)

Cu 2028-20

G. ORENDT și W. FEIRI**SIBIU, Str. Cisnădia Nr. 45.**

Fabricațiune și depozit
de oricare articole de
curelărie, șelărie și genterie
— mărfuri de galanterie
în piele, articole de voiaj,
vânătoare, sporturi etc.

O 1070-30

In atențiunea farmacistilor!

Mare depozit de
medicamente și speciali-
tăți de medicamente,
bandaje se află la

DROGERIA FEKETE**TÂRGUL-MUREȘ.**

Fe 1100

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
ARDEAL BĂNAT ȘI CRIȘANA

CONCORDIA

FIIND APROVIZIONAT
CU CELE MAI MODERNE
MAȘINI DIN STRĂINĂTATE:
CA MAȘINI DE CULES,
MAȘINI DE TIPAR, MAȘINI
DE TĂIAT ȘI MAȘINI DE
VĂRSAT CLIȘIEI, PRECUM
ȘI CU CELE MAI MODERNE
LITERE. SERVICIU PROMPT.
PREȚURILE CELE MAI MODERATE.
— TELEFON NUMĂRUL 750. ooo

SOCIETATE PE ACȚIUNI.
ARAD,
STRADA ROMANULUI 1/a.

PRIMEȘTE SPRE EXECUTARE
TOT FELUL DE OPURI, REVISTE,
FOI, PLACATE, REGISTRE,
TIPĂRITURI PENTRU BĂNEI
ȘI SOCIETĂȚI PRECUM ȘI
TIPĂRITURI ADMINISTRATIVE
ȘI ADVOCATIALE, INVITĂRI
de CUNUNIE și pentru
PETRECERI. — ANUNȚURI
FUNEBRALE se EXECUTĂ
cu CEA MAI MARE URGENTĂ.

SE CAUTĂ COMERCIANT

— expert de coloniale —
pentru cooperativa „Măderătana”.
Salar după învoială. — Ofertele
să se trimită la adresa:
PETRU VANCU, învățător
în Măderat. — Județul Arad. Ma 253-2

Avem onoare a aduce la cunoștință On. Public,
că cu începere de azi am scăzut prețul stâmpenului de

LEMNE de FOC

DE PRIMA CALITATE la
LEI

380.

În poziții de vag, prețurile cele mai ieftine de zi. Punem
la dispoziție mai avantajos, și imediat firez cu motor.

TELEFON No 491 și 780.

Nicolae Oravetz și Alfred Holländer,
depozite principale pe Alsómarospart. Ho 2502-3

CORNUL VÂNĂTORULUI RESTAURANTUL

redeschis lângă CABAREUL MODERN are cuilina cea mai bună! Beuturi excelente! Serviciu preventiv! Zilnic muzică țigănească. Intrarea prin elpala prin str. României

Co 2452

ATENȚIUNE!

Mare asortiment de haine pentru copii de școală, paltoane de toamnă și de iarnă!

Ne ducem cu colecție de mostre la institutele mai mari, cari fac comande în masă!

In permanență mare asortiment de costume gata pentru bărbați și copii, pardesie de toamnă, paltoane de iarnă. :: Serviciu punctual! :: Despărțământ special pentru lucrări după măsură. — Rogăm a ne Onora cu comande :: ::

KOMLOS ȘI MUZSAY ARAD

In palatul BOHUS vis-à-vi de intrarea teatrului. ooo

Ko 2368-66

Naiste de a se cumpăra trăsuri, de a schimba sau vîde să ve ooo adresați cu încredere fabricii de trăsuri a lui ooo

SCHAMBERGER, ARAD

Bulevardul Regele Ferdinand I (József fâhg.) nrul 11, unde se are permanent asortiment bogat de trăsuri, carete. Se primește reparare și lustruire de trăsuri și automobile, cu prețuri convenabile și confecționare precisă. Cumpără și vîde trăsuri uzate. Trăsuri bune de ucrare se primesc în comandă. Wa 2468-20

In atențiunea D-ilor farmacisti și On. Public Românescl

Eugen Lazar și Comp

DROGUERIA „ȘARPELE”. ARAD (Edificiul Andrényi). — La 2134

Cel mai ieftin izvor de cumpărare de medicamente, articli de toaletă și parfumerie. o

DINTE JEANETTE MOHR DINTE

dantistă-techniciană diplomată Arad, str. Luther 1.

Extracții de dinți cu anestezie totală (prin degerare), poduri de aur și coroane, toffelul de dinți cu caucuc cu și fără pod palatinal, cu camere aerlene. Plombe de aur, argin porțelan și ciment pentru prețuri moderate. — Consultații dim. 8-12 și 2-7 după masă. — Lucrări pentru pacienții din provincită în termen de 24 de ore. Mo 1196-52

Cețiți și răspândiți ziarul „ROMÂNUL”.

Un mare transport de

PALARII BĂRBĂTEȘTI A SOSIT

și se vîde en gros la

Uniunea comercială Cluj.

Str. Regina Maria numărul 32. Ra 2508

CONYOOCARE.

Domnii acționari ai societății comerciale și industriale „GLORIA” S. A. Lipova sunt poțitiți a se întruni la a

II-a adunare generală ordinară

care se va ținea Joi la 3 Martie 1921 ora 10 fix dimineața în localul societății.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale.
 2. Darea de seamă a Consiliului de Administrație și raportul Comitetului de Cenzori pe anul de exercițiu 1920.
 3. Aprobarea bilanțului și a contului perdere și profit și descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea sa pe anul 1920.
 4. Impărțirea beneficiului net conform raportului.
 5. Modificarea Șș lor 1, 5, 20, 29, 33 și 36 din statutele societății.
 6. Intregirea Comitetului de Cenzori cu 2 membri.
 7. Fixarea jetoanelor de prezențe pe anul 1921.
- Lipova, la 1 Februarie 1921.

Consiliul de Administrație.

Bilanț General incheiat la 31. Decembre 1920.

Activ.		Pasiv.	
Cassa	235.714,67	Capital	250.000 —
Mărfuri	500.577,12	Reserve	25.829,50
Efecte de primit	86.649 —	Depuneri	1.091.633,43
Avans pe efecte (Amanet)	750 —	Conturi Corente creditoare	345.380,50
Conturi Curente debitare	1.016.242,62	Depozite	215.431,65
Anticipații	162.227,38	Dare restantă la Depuneri	1.698,39
Mobilier	5.000 —	Diversi creditori	507,89
		Beneficiu net	76.679,43
	2.007.160,79		2.007.160,79

Debit.		Credit.	
Dobânzi plătite	17.887,88	Beneficiul reportat	14.311,04
Cheltueli de administrație; salarii, jetoane de prezențe, arânzi și porto	50.997,95	Căștig la Mărfuri	115.209,96
Impozite	6.098,68	Dobânzi și comisioane	32.142,94
Beneficiu net	76.679,43		
	151.663,94		151.663,94

Lipova, la 31 Decembrie 1921.

Șef. contabil: Alexandru Tamșa.

Director: Nicolae Popș.

Președinte: Fabriciu Manuila.

Verificat și aflat în conformitate cu registrele.

Președinte: Gheorghe Novacu.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
 Vasile Suciu, Dr. Aurel Halic, Demetrie Ioanovicu,
 Vasile Ghilescu, Mihaiu Nereanțiu, Petre Gurban.

COMITETUL DE CENZORI:
 Vasile Dehelean, Teodor Selegian.

